Mae Fah Luang University

Archives - clipping

The Center for Learning Resources and Educational Media

Title :	ขยะจากหมอกควันกับนโยบายที่ต้องแตกต่าง
Subject Heading 1 :	
Subject Heading 2 :	
Source :	กรุงเทพธุรกิจ
Date :	วันพฤหัสบดีที่ 27 มีนาคม 2557 หน้า 10

ไปกำจัดในหลุมฝังกลบ เพื่อลดการเกิดก๊าซมีเทนซึ่งเป็นทั้งเชื้อเพลิงและก๊าซเรือนกระจก

การจัดการหมอกควันในเมืองจากขยะต้องอาศัยองค์กรที่มีความรู้มากกว่า อบต. เล็กๆ เช่นให้ อบจ.โดยให้มีกรมควบคุมมลพิษเป็นพี่เลี้ยง การมอบหน้าที่ให้ อบต. ไปเก็บและกำจัดขยะกลายเป็นภาระที่ใหญ่เกินควร และ**ควรปรับแก้ พ.ร.บ.สาธารณสุข พ.ศ. 2535 ให้ อปท. มีการคัดแยกขยะชุมชน และให้แยกเอาขยะอันตรายไปให้ อบจ.หรือหน่วยงานพิเศษจัดการ** ทั้งนี้รัฐบาลควรเร่งรีบออก พ.ร.บ.การจัดการขยะอันตรายจากชุมชน ให้มีระบบจูงใจเรียกคืน มีระบบคัดแยก ซึ่งมีการร่างมาหลายปีแล้ว ถ้ายังเห็นชีวิตประชาชนสำคัญ ก็ควรผลักดันให้สุดซอยเสียที

สำหรับหมอกควันในภาคเหนือเกิดจากสังคมเกษตรกรรมและสังคมที่พึ่งพาป่าไม้ในการดำรงชีพในที่สูง การเผาเป็นวิธีที่ง่ายและประหยัดที่สุด เพื่อกำจัดเศษพืชก่อนเพาะปลูก การให้ลดกิจกรรมการเผาโดยไม่มีทางเลือกในการครองชีพโดยวิธีอื่นจึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ แรงจูงใจด้านรายได้จากการปลูกพืชพาณิชย์ชนิดเดียว โดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ที่มีบริษัทเอกชนเข้ามาส่งเสริมอย่างครบวงจรทั้งเมล็ดพันธุ์ ปัจจัยการผลิต และเป็นตลาดรับซื้อผลผลิต ทำให้เกิดการขยายพื้นที่ปลูกขึ้นไปบนเขาและพื้นที่สูง รวมทั้งเข้าไปในเขตป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติ นโยบายประกันราคาข้าวโพดของรัฐบาลทำให้ราคาพืชผลดีขึ้นก็ยิ่งทำให้แรงจูงใจนี้สูงขึ้นไปอีก นอกจากนี้ เกษตรกรจำนวนมากอยู่ในพื้นที่ป่าเป็นที่ที่ตนเองไม่มีกรรมสิทธิ์ ไม่รู้ว่าจะถูกไล่ออกไปวันไหน จึงไม่สามารถเลือกการปลูกไม้ยืนต้นมีค่าทางเศรษฐกิจแทนการปลูกพืชไร่

การแก้ไขปัญหาหมอกควันในพื้นที่เกษตรต่างจากเมืองโดยสิ้นเชิง คือต้องจัดการ 2 ทางทั้งจากบนลงล่างและจากล่างขึ้นบนการจัดการระดับชาติที่ใช้อยู่ก็คือการยกเลิกแรงจูงใจจากการประกันราคา (ตลอดไป) ส่วนนโยบายระดับชาติที่ห้ามเผาในช่วง 90 หรือ 100 วันอันตราย ก็เป็นคำสั่งที่ไร้ผลเพราะชาวบ้านในพื้นที่สูงขาดทางเลือกอื่นในระยะสั้นต้องแก้ไขโดยการจัดระเบียบการเผาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อลดการสะสมของเชื้อเพลิงในป่า และการกำหนดช่วงเวลาของการเผาเพื่อหลีกเลี่ยงการก่อปัญหาหมอกควันในช่วงวิกฤตของเดือนมีนาคมทุกปี โดยให้สัมพันธ์กับระบบภูมินิเวศน์และวิถีชีวิตของชุมชนในแต่ละพื้นที่ มีตัวอย่างของชุมชนและ อปท. หลายแห่งที่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหา จึงควรมีการขยายบทเรียนของการปฏิบัติที่ดีเหล่านี้ไปยังชุมชนและ อปท. อื่นๆ

นอกจากนี้**ควรพิจารณาอนุญาตให้ประชาชนหรือชุมชนใช้ประโยชน์ในที่ดินซึ่งหมดสภาพจากการเป็นพื้นที่ป่าไม้ได้ โดยมีเงื่อนไขว่าให้เกษตรกรต้องปลูกไม้ยืนต้น แทนที่จะอิงกับระบบการปลูกพืชไร่เชิงพาณิชย์**ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการเผาดังเช่นปัจจุบัน และควรรับรองกฎระเบียบที่ชุมชนท้องถิ่น หรือเครือข่ายลุ่มน้ำจัดทำขึ้นและยอมรับร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาหมอกควันได้ตามสภาพจริง

การแก้ปัญหาหมอกควันที่ปลายเหตุ (เอาน้ำไปพ่น เอาหน้ากากใส่ชั่วคราว) เป็นวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสมสำหรับเมื่อ 3 ทศวรรษที่แล้ว ซึ่งปัญหาสิ่งแวดล้อมยังเป็นปัญหาเล็กๆ นานๆ เกิดครั้ง แต่ทุกวันนี้ปัญหาสิ่งแวดล้อมนับวันก็จะขยายวงกว้างขึ้น ถี่ขึ้น การแก้ไขต้องแก้ที่ต้นเหตุ คือพฤติกรรมมนุษย์ และ อปท. ให้ทุกฝ่ายมีวินัยในการแยกขยะ มีวินัยในการชิงเผาและร่วมมือทำโปรแกรมการเผา ทั้งหมดนี้ถ้ารัฐบาลไม่เป็นอันทำงานมัวพะวงแต่เรื่องหาเสียงกับประชาชนและความขัดแย้ง ปัญหาสิ่งแวดล้อมไทยก็จะกลายเป็นดินพอกหางหมูไปเรื่อยๆ อนาคตสิ่งแวดล้อมไทยจะน่าเป็นห่วงสักเพียงไหน!

ดาวน์โหลดรายงานวิจัยเรื่องหมอกควันในภาคเหนือได้ที่ http://www.tuhpp.net